

Yrkesutbildning inom social- och hälsovård

I landskapet Åland ges yrkesutbildning inom social- och hälsovård i enlighet med Republikens presidents förordning (2005:37) om yrkesutbildning inom social- och hälsovård. På inträdeskrav och grunderna för läroplaner samt vid bedömning av studieprestationer för yrkesutbildningen inom social- och hälsovård i landskapet tillämpas rikslagstiftningen i enlighet med 3§ i nämnda förordning. Enligt 5§ i överenskommelseförordningen medför yrkesutbildningen inom social- och hälsovård i landskapet Åland samma behörighet som motsvarande utbildning i riket.

Specialbestämmelser för grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen

En närvårdare som har avlagt grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen är en yrkesutbildad person med skyddad yrkesbeteckning med stöd av såväl lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården som lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården. Författningarna som gäller utövande av yrket har beaktats i kraven på yrkesskicklighet och bedömning som gäller obligatoriska och valbara yrkesinriktade examensdelar i grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen. För att den som har avlagt examen ska kunna verka som yrkesutbildad person inom social- och hälsovårdsbranschen ska tillräcklig kompetens och färdigheter som krävs i yrkesverksamheten uppnås i utbildningen. Detta kan främjas genom mångsidig verksamhet i verkliga klient- och patientsituationer under utbildningen.

Den som avlagt grundexamen inom social- och hälsovårdsbranschen registreras, oberoende av kompetensområde, med yrkesbeteckningen närvårdare i centralregistret över yrkesutbildade inom social- och hälsovården enligt anvisningar av tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården, Valvira.

Kunnande i kommunikation och interaktion, 12 kompetenspoäng (kp)

Ett delmål inom kunnande i kommunikation och interaktion i den svenskspråkiga yrkesutbildningen inom social- och hälsovård är finska (2kp). Undervisningen i finska är på B3-nivå (nybörjarnivå) i enlighet med landskapsregeringens fastställda mål.

Avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnande

I de yrkesinriktade grundexamina kan man avvika från kraven på yrkesskicklighet eller målen med kunnande när:

1. De krav på yrkesskicklighet eller de mål för kunnandet som är fastställda i examensgrunderna till någon del är oskäligen för den studerande med hänsyn till förhållandena eller tidigare förvärvat kunnande, eller
2. Avvikelsen är motiverad av skäl som har samband med den studerandes funktionsnedsättning eller hälsotillstånd

Målet med avvikelsen är att den studerande ska kunna avlägga en yrkesinriktad grundexamen även om hen av dessa orsaker till någon del inte kan uppnå kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet enligt examensgrunderna. Avvikelse från kraven på yrkesskicklighet eller målen för kunnandet kan endast göras till de delar det är nödvändigt med beaktande av den studerandes personliga mål och färdigheter.

Det är möjligt att göra en avvikelse även då den studerande inte har något egentligt behov av särskilt stöd. Om man har avvikit från målen för kunnandet i ett delområde av en gemensam examensdel (till exempel språk), ska man i examensdelen lägga till mål för kunnandet i motsvarande omfattning från de andra delområdena som ingår i den ifrågavarande examensdelen.

Utbildningsanordnaren får dock inte ge något examensbetyg om den studerande inte har uppfyllt de centrala kraven på yrkesskicklighet eller uppnått målen för kunnandet i en examensdel. I sådana fall ger utbildningsanordnaren ett intyg över kunnandet. Utbildningsanordnaren beslutar vad som är centralt kunnande i varje examensdel.

En studerande vid närvårdarprogrammet anhåller om avvikelse från kunskaper i finska. Då det gäller språk på B3-nivå, nybörjarnivå, där målen med kunnande i kursen inte kan anses vara oskäligen eller att den studerande påtalar funktionsnedsättning, anser Ålands gymnasium att grund för avvikelse inte föreligger. Om en avvikelse från nybörjarspråket skulle genomföras ska den studerande läsa 2 kp svenska eller 2 kp engelska utöver de 6 kp som redan ingår i utbildningen.